

Izhaja vsak dan

Šadi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Fasamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih sobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglašne in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, Lina Meila plicole št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Glasilo prejema 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne odzira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilne pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Poštno-branilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzjavne vesti.)

Poročilo generala Kuropatkina.

PETROGRAD 24. General Kuropatkin je brzjavil dne 22. t. m. carju Nikolaju: Črta japonskih sprednjih straž se je raztezala 19. in 20. t. m. južno od Siunečana, od morskega obrežja do nekega ozemlja zapadno od železnice, preko katerega se zamore priti le s težavo. Dne 20. t. m. ob 5. uri popoldne je prišla prodirati močna patrulja konjenišva, podpirana od pehote; opazilo se je tudi sicer gibanje sovražniške pehote in konjenišva. V raznih praskah nismo imeli nikakih zgb. Na japonski strani je bilo ubitih ali ranjenih več mčž. Na cesti od Siujana v Kaičov je zasedla dne 20. t. m. sprednja straža Japoncev na severni črti sotesko med zalivom Indsia in Pandšanom, 15 kilometrov vztočno od Liakhotana, na južni črti pa sotesko Čapsn, 5 kilometrov južno od Liakhotana.

Druga brzjavka Kuropatkinova na carja od istega dne poroča, da nadaljuje japonska armada, ki maršira od Kinčova, svoje prodiranje proti severu. Armada Kuropatkina je poročala prodirati od Siujana, navidezno, da spravi oddelke sprednjih straž obeh armad v eno črto. Prodirajoče vojne sile japonske predstraže obstojajo v okolici Siujana približno iz 1 divizije z več eskadroni in na jugu iz devetih eskadronov, katere ojačujejo mnogoštevilne pehotne kolone. Vztočno od Saimatsi gradjo Japonci ob cesti utrdbе ter so postavili tam že približno 18 topov.

Izpred Port Arturja.

ČIFU 24. (Reuterjev biro). Včeraj po noči in danes zjutraj je bilo slišati v smeri od Port Arturja več ur trajajoče silno straljinske s topov.

Napad ruskih čet odbit?

TOKIO 24. (Reuterjev biro). V četrtek je 4000 moč broječi ruski oddelek, obstoječ iz pehote, konjenišva in topništva napadel Ajangpienmen, bil je pa odbit ter se je ob tolnemem zahodu umaknil proti Sinkailingu. Rusi so imeli 5 mrtvih in 20 ranjenih. Japonske zgube še niso znane.

Iz Niučvanga.

NIUČVANG 24. (Reuterjev biro). Od včeraj delajo Rusi nove utrdbе ob reki L'ao. Kitajci morajo zapustiti svoje hiše, ker jih rabijo Rusi za svoje čete. Priobčen je nov proglas, ki zabranjuje izvoz živil proti severni strani od Niučvanga. Veliki oddelki čet pod generalom Kuropatkinom se nahajajo baje 8 milj od tukaj, da marširajo, kakor se govori proti Kaiču.

PODLISTEK.

16

Azijske povesti.

Iz zapiskov priobčujo Anatol.

IV.

Jaz, ki sem ležal prav ob robu košatega grma, katerega sem prej skrbno preiskal, da-li ni prebivališča kakšne kače, sem se prebudil nakrat v sredi noči. V nos mi je udaril znani, ostri vonj zveri; prestrašen sem planil po konci in zagledal kako je par plamenečih oči naperjen va me. Ves prestrašen sem se zagnal nazaj in priletel ob telo velblodovo, zdrknil in pal na tla; v padcu pa sem videl še zver, kako se meče na mojega tovariša, nekega Burjata. Zdaj sem začul samo hreščanje kosti in jezno pihanje zveri. Da-si noč ni bila temna, vendar nisem mogel razločiti napadaleca. Ko bi bilo za ozadje svetlo zveznato nebo, bi to morda že še bilo; ker pa je bil gozd za zverjo, je ni bilo nikakor možno spoznati.

Hitro mi je prišla v roko plamenica — ležala je poleg velbloda, ker smo jo včeraj zvečer še rabili. — Takoj sem jo vžgal in začel vpiti:

Poročilo iz Port Arturja.

LONDON 24. Brzjavka iz Harbina je prinesla vest, da je v Port Arturju vse v redu. Japonci so izkrcali v Daljnem loko-motivo, da zamorejo rabiti vagone, ki so jih tam zaplenili.

Iz glavnega stana generala Kuropatkina.

PETROGRAD 24. General Kuropatkin je ogledal dne 20. t. m. čete Stackelbargovega voja ter je imel na čete, kakor poroča Nemirovič Dančenko, sledeči nagovor: Na brzo svidenje! Z Japonci moramo hitro končati, sicer se ne moremo vrniti domov. Kuropatkin je razdelil 250 križcev reda sv. Jurja. — Pri Kaiču je močno deževalo. Dne 23. t. m. se je vreme zboljšalo.

»Novoje Vremja« ima poročilo iz Liaojanga, da so se vršili ves teden boji južno od Liaojanga, izid pa še ni znan. Vojaški vlaki so šli proti jugu. Liaojang je izprazen. Ostale so le bolnišnice rudečega križa.

Združitev armad generalov Oku in Nodzu.

LONDON 24. Glasom poročil iz Tokija došlih preko Rima, so se že združile sprednje čete generalov Oku in Nodzu blizu Kaipinga. Po večkratnih praskah so se umaknile ruske čete na črto med Kaipingom in Haičengom. Kuropatkin je s svojo glavno armado zavzel močne pozicije. — Japonci imajo pa baje dvakrat več topov nego Rusi.

Brzjavne vesti.

Minister Tisza.

DUNAJ 24. Ministerski predsednik grč Tisza se je povrnil včeraj popoldne v Budimpešto.

Iz seje dunajskega občinskega sveta.

DUNAJ 24. V današnji seji občinskega sveta sta bila vsprejeta predloga glede vstanovitve prevzemnega urada in velike klavnice.

Brzjavki cesarja Viljema.

KIEL 24. V Rmu je bil odkrit spomenik nemškega pesnika Goetheja. Cesar Viljem se je brzjavno zahvalil kralju Viktor Emanuelu in rimskemu županu na odkritju spomenika.

Turško odposlanstvo na Dunaju.

CARIGRAD 24. Turški listi se izjavljajo pohvalno o vsprejemu turškega odposlanstva na Dunaju, ki je cesarju izročilo visok turški red, ter naglašajo, da se je med vladanjem sedanjega sultana vtrdilo prijateljstvo med Turčijo in Avstro Ogrsko. Naravno je, da se ti odnosi v bodoče še bolj vtrdijo.

»Zveri; zveri! prebudite se!«

Ob rudečem, trepetajočem svitu plamenice pomolilo se nam je iz teme progasto telo tigrovo, ki je ždel na truplu nesrečnega Burjata. Kremplje je globoko zasadil v meso in pod njegovimi ostrimi zobmi so hreščale in pokale kosti, da nas je kar zona obšla. S svojim dolgim repom je bil ob tla in njegove oči so mežikale pred oslepujočo svetlobo plamenice.

Med tem, ko je gledal to množico ljudi, ki mu je zdajci stala nasproti, in si izbiral prihodnje žrtve, zagrmela je cela salva, in tiger se je zvalil na tla z groznim smrtnim krikom. Temu kriku odzval se je takoj drugi izza gozda zelenice.

Nastalo je petenje in tekanje semtertje; zmešani klici so vršali skozi nočno temo:

»To je tigrovo gnezdo, bežimo! Poginemo, to je vodnjak smrti!«

Med te klice je donel rik velblodov, ki se je mešal s tuljenjem v daljavi. Ljudem so bledeli obrazi in puške v rokah so se jim tresle.

V tej zmešnjavi se nam je končno vendar posrečilo spraviti malo redu v preplašeno množico; najpogumnejši smo se postavili v

Iz francoskega senata.

PARIZ 24. Ministerski predsednik Combes je branil predlogo glede odprave pouka kongregacij ter je dokazoval zakonitost predloge.

Ostavka.

WASHINGTON 24. (Reuterjev biro). Državni tajnik za trgovino in industrijo Contelyon je podal svojo ostavko.

V stvari kartuzijancev.

PARIZ 24. Preiskovalna komisija v stvari kartuzijancev je zaslislala včeraj Pichata, poslanca mesta Grenoble. Pichat je izjavil, da mu je prior kartuzijancev pripovedal o obisku neke osebe, ki je zahtevala od njega 300.000 frankov za neko parlamentarno skupino in dva milijona frankov za avtorizacijo kartuzijancev. Oseba je izjavila, da posluje v imenu 4 parlamentarcev, katerih imena so priorju znana, vendar se je isti zavezal, da jih ne izda. Neki član komisije je očital Pichatu, da ne govori popolnoma resnice. Na zahtevo komisije je Pichat konečno obljubil da bo prosil priorja, naj mu pove ime osebe, ki je podvzela dotični korak. Na to je bil zaslisan generalni prokurator Bulot.

Vojna ladija za Haiti.

PARIZ 24. Vlada je sklenila odposlati v Haiti eno vojno ladjo, da zahteva zaodščenja radi napada francoskega odposlanca v mestu Port au Prince.

Žolta nevarnost.

Mariča II.

II.

Iz Hongkonga je odpotoval (kakor se govori) v Japonsko kitajski reformator Kan-Ju-Vej, kateri je dolgo časa bival tam v Hongkongu. Korespondent je prepričan, da svet čez nekaj časa gotovo zasliši kaj o njem. Kitajski reformatorji bezdvomno hočejo preobrazovati Kitaj po japonskem vzoru; vodi pa jih tajna misel, da bi pregnali Evropejce in rešili se njihovega vrhovnega varuštva. Kitajska vlada je obsodila Kan-Ju-Veja v smrt; no, med narodom je on tako popularen, da lahko mehoma prevzame ulogo voditelja punta. Oa je hotel oboevpejiti Kitaj le zato, da bi ta mogel vojevati z Evropo. Domisljija, prevzetnost, ošabnost, da, zvitost in nepoštenost, to je pri njih bolj nevarno, nego telesna moč in njihova mnogoštevilnost. Ruski narodni junak Skobeljev je govoril, da je le z vrsto srečnih zmag možno ustaviti in odvrniti velika prolitja krvi, kajti azijska vojska ne pozna milosti in v azijski vojski je bolj neobhodno potrebno zmagovati domišljijo sovražnika, nego njegove sile.

dolgi vrsti tigrom nasproti, ostali so nakladali velblodom tovore na hrbet in zopet drugi so zajemali vodo v cevi in pripravili vse za beg. Med tem je prišla razkačena samica tigrova med nas; na moji strani je ni bilo, pač pa je na drugi strani kaj mnogo opravila napravila Burjatom, prečno se jim je posrečilo, da so jo ubili.

Ko je bila voda v ceveh, pobrali smo velblodom veriga z nog, čehi smo nanje in vsa karavana je odrinila v hitrem bagu proti severu. Še nekaj časa smo čuli tuljenje tigrov, a tudi to je udarjalo vedno bolj slabo in nerazločno na naše uho, dokler ni izginilo popolnoma; vsi so priganjali velblode, da bi tem preje prišli iz nevarne okolice.

V velikem loku smo se potem vrnili v pravo smer; od vseh onih pa, ki so šli takrat v Lhaso, in ki so prišli srečno domov, se strese vsakdo ob spominu na tigersko oazo Kara-Tangutov, na »vodnjak smrti«.

Že davno se je stemnilo; neštete zvezde so se prikazale na temnem nebu; reka je šumela v daljini, samovarji so brneli in krožile so čaše z aromatičnim kitajskim čajem. Kdo bi mogel iti spat? Ostali smo torej in se zabavali na sličen način: vsakdo je povedal kakšno dogodbo iz svojega viharnega živ-

In če se na konec dvigne kitajski narod spet nad Evropejce, kitajska vlada ga ne bo mogla ustaviti, kajti, da-si je Kitajec miroljuben, vendar dobro pomni razžaljenje, namreč udarec, ki jih je Podnebesna imperija morala prenesti reč gibanja sekte »Velika pest«, katero je narod jako cenil. Evropejska kazen je vrezala globoke sledi v narodno samoljubje.

Kitaj mobilizuje floto; germanska misija v Peking se pripravlja na samoobrambo, Mandžurijo preplavljajo partizanske čete bok-sarjev Hunhuzov. Iz Blagoveščenska se slišijo slaba poročila.

Le ti simptomi so tako resnobni in morejo tako težko vplivati na to vojno, da bi bilo dobro, ako bi se ne čakalo mirno, da se dvigne burja, ampak, da se prej pogleda nekoliko za zaveso. Res je: čim bi se vmešal Kitaj, bi se vmešala vsa Evropa in Amerika gotovo tudi; a zapadna kultura je že navajena, da borbo z Azijati že od dopotopnih časov pušča na.... barbarskih, nekulturnih ruskih plečah, katere so tako široke, tako krepke, tako trpežne.... Kako prijetno je negovati doma sebe, svojo kulturo, svojo umetnost in potem, kadar so kostanji na mizi, sklicevati kongrese in diktovati zmagovalcem pogoje, glede katerih potem svet ne ve, ali bi se smejal ali plakal nad slovansko popustljivostjo ali dobrosrčnostjo ali.... Da, pa to še ni vse! Potem pa še obsipati Rusijo z očitnanji, da ne skrbi ga povzdigo kulture, da se ne briga za prósvetljenje naroda, da je dežela barbarizma itd. Seveda, visokokulturnim zapadnim narodom še v misel ne prihaja, da se imajo za svojo kulturo zahvaliti le Slovonom, kateri so bili ne le prednje straže proti Tatarom in Turkom, ampak trdnjava, ohrana, vse, vse. Mej tem, ko se je Zapad razvijal, moral je Vzhod vedno biti pripravljen za vojno. Kakor dasta Meč in Pero kakor vstvarjena drug za drugega, kaj ne da?

Saj niti oddahniti ne dajo miroljubni Rusiji! Kakor hitro vidi kulturni Zapad, da Rusija začneja razvijati svoja krila, tedaj pa ne mirujejo tolko časa, da jo zavlečejo v vojno, ki naj zopet oslabi slovanskega viteza....!

Da, razžaljivo in bolno je to, da se ruski narod že sedaj mora vojevati in tritati svoje sile in svoja sredstva v borbi z žolto nevarnostjo, ne le radi svojih interesov, ampak morda še mnogo bolj radi interesov vse Evrope!

Nekateri politiki so že povodom prvega spopadka Rusije s Kitajem, ali bolje rečeno: z njegovimi »zastopniki« — boksarji, pisali, da se mora Rusija, ki meji neposredno na Kitaj blizu 10.000 vrst na dolgo držati svoje lastne politike z njim, politike, ki nima nič enakega s politiko in cilji drugih evropskih držav. In samo ta politika bo nemara naj-

ljenja in tako sem prišel tudi jaz na vrsto. Jel sem popisovati med živahnim pritrjevanjem Saratinovim našo vožnjo čez Bajkal. Ko sem prišel do dogodkov v vasi Jasačnijev, pogledal me je nakrat Avaloka in vprašal:

»Vas Jasačnijev nasproti Svetjotoga noza?«

»Da!«

»Glavarju je bilo ime Peter?«

»Da.«

»In kako se je preje imenoval, ni hotel povedati?«

»Ni hotel.«

Nadaljeval sem in opazil o tem, da mi Avaloka sledi z največjim zanimanjem. Ko sem dospel s pripovedovanjem do Kurtzkejte, videl sem, da je njegovo oko zažarelo v nepričakovani, trenutni divjosti. Ves obraz njegov spominjal me je živo na tigra: svetlikajoče se, malo poševne oči z divjim, upornim pogledom, velike, močne deljosti in ostri zobje, ki so se bleščali izza malo privzdignjenih ustnic. Njegova črnkasta glava je bila sklonjena naprej, roke so se mu skrčile v podobi krempļev; vsa njegova postava je kazala podobo zveri, ki se zdaj pa zdaj hoče vreči na svojo žrtev.

(Pride še.)

boljša, kar se tiče Japonske. Proč s posredo-
valci, proč s kongresi! Bog obvari
Rusijo pred prijatelji, sovraž-
nikov, se pa o a t a k n e b o j i . . . !

Rusko-japonska vojna.

Trst, 24. junija 1904.

Hugo Schwer piše nadalje tako-le ka-
rakteristiko Japoncev:

Odkar so Japonci premagali Kitajce, so
uverjeni, da morajo vse, da ni ničesar na
svetu, česar ne bi mogel storiti Japonci.
Japonci je rojen umetnik, ima udvorljive,
prikupljive manire, polaga veliko važnost na
vnanjosti in žrtvuje temeljitost videzu. Ja-
ponci ima narodno čustvo, podobno bolezn; on
je uverjen o sebi, da nadkriljuje vse
druge narode, ter je uverjen, da je poklican
predojak drugim narodom. Japonci imenuje
Evropejce »ovce«, iste Evropejce, katerim se
ima Japonska zahvaliti za vse, kar je ustva-
rilo nje pozicijo. Na Japonskem je šovinizem
v najbujnejšem cvetju. Temu molotu se po-
kladajo največje žrtve — in tudi narodno
blagostanje. Japonske paroplovne družbe, usta-
novljene zadnja leta, ne odgovarjajo n. pr.
resnični potrebi. Ustanovili so jih le zato, da
morejo japonsko zastavo bahato kazati po
azijatskih in evropskih vodah. Vse te družbe
delujejo z velikim deficitom, dasi dobivajo
velikanske državne subvencije — ki znašajo
v nekaterih slučajih do 30% delniškega ka-
pitala. Poveljstva na parnikih teh družb
so poverjena le tujcem, ker japonski pomor-
ščaki niso sposobni za vodilne službe. Za
gotove vojaške zahteve zavarovalnice kar
naravnost, da na vodilna častniška mesta
morajo priti Nejaponci!

Schwer konstatuje, da si Japonci ne
morejo pridobiti pozicije v japonski trgovini.
V tem pogledu so daleč za Kitajci, da-si se
poslednji ne morejo ponašati z nikako srečno
vojno, niti ne z armado, izvežbano po ev-
ropskem vzoru. Saj so bila vrata v svet
Japoncem istotako odprta kakor Kitajcem.
Japonskemu trgovcu nedostaja poštenja, za-
nesljivosti, zaupljivosti, vztrajnosti in temelji-
tosti. On nima uspeha v trgovini, ako ne
more izkoristiti svoje zvijačnosti, lažljivosti
in nestrastnosti. V zvezi s svojimi kulturni na-
vlaski tiči Japonci še vedno globoko v bar-
barski fevdalni dobi. Njemu je vojevanje nad
vse. Na bojišču postavlja Japonci svojega
moža, ker ga na to navaja vera, ki ga uči
zaničevati življenje, češ: življenje da je vir
vsemu zlu. Zato pa je tudi število samomor-
rov na Japonskem velikansko.

* * *

Ta bolni šovinizem, ta domišljavost, o
kateri govori Schwer, je zavela tudi Japonce,
da so izzvali to vojno, da-si je jasno za
vsakogar, ki tehta realno moč na obeh stra-
neh, da se ta vojna ne more izvršiti s konč-
nim japonskim uspehom, in da-si je mate-
matična gotovost, da neuspehu na bojnem
polju mora slediti gospodarska katastrofa za
Japonsko.

Tudi na vsem načinu vojevanja Japon-
cev se opaža njihova megalomanija, tista
bolna domišljavost, ki glavne cilje žrtvuje
hipnemu videzu, vnanjosti. S teatralno pri-
krojenimi poročili o dogodkih na bojiščih
mamajo svet in — sebe, mej tem pa niso
desežli še niti enega samega trajnega solid-
nega uspeha. Kolika slava se je pela Kuro-
kiju, a kaj je storil, kaj je dosegel v vsem
tem času po prehodu čez reko Jalu? Nič.
La domišljavost jih je mogla zavesti, da so
tolikim hrupom napovedovali čudeže, ki jih
bodo vršili pred Port Arturjem! Kje so ti
čudeži, koliko so jih izvršili? Nobenega! Ne
le, da so izostali čudeži. Marveč stagnirajo
sedaj vse njihove operacije proti Port Ar-
turju. V svoji bolni domišljiji, da morejo
vse in da nadkriljujejo ves svet, so le s
prezirom govorili o ruskem brodogradu in so
vzbujali mnenje, da se bodo razni Togoti na
morju igrali z Rusi kakor mačka z mišjo.
Nu, dases ima Togo velik del svojega bro-
dogradja poškovodanega v japonskih ladjedel-
nicah, mej tem pa jim prezirano rusko bro-
dogradje potaplja transporte in... generalne štabe
in milijone jenov...!

Koliko krika je bilo te dni o krvavih
bitkah in porazenih Rusih pri Kačjuvu in
Hajčengu, o uničenem Stackelbergu, o vze-
tju Ljaojanga! Vse se je stopilo v nič pred
trdo realnostjo in »Neue Freie Presse« toži
žalostno: velika gora je porodila malo
miško...!

Dr. Karol Stremayer.

bivši minister za uk in bogočastje v liberal-
nem ministerstvu Auerperg-Lasser, je umrl
— kakor smo že sporočili — v sredo v Po-
žanju. Stremayer je igral važno vlogo v vr-
stah voditeljev za časa neomejene vlade nem-
ških liberalcev v Avstriji, to je od leta 1870
do 1879.

Ali prišel je čas, ko je tudi on padel
v najhujo nemilost pri njih, katerim je toli
udano služil — pri nemško liberalnih srdite-
žih. To se je zgodilo, ko je bil izdal znano
jezikovno naredbo za Češko in Moravsko.
Radi te naredbe so Nemci uprizorili dolg si-
len vihar. Prav za prav ne radi te naredbe,
ampak ista jim je bila le »dobrodošel povod«, da
so začeli hujskati nemške mase in jih ra-
dikalizovati. Kajti z imenovano naredbo je
bilo le bolj precizirano, kar je bilo že prej
navadi in je imelo zakonito sankcijo že po-
pred, nego je obstajal § 19. sedanjih držav-
nih osnovnih zakonov. Oa je britko izkušil
resnico, kateri je bil dal izraza neki nemško-
liberalni državnik: Proti Nemcem je težko
vladati v Avstriji, ali žanjimi še
težje!

Dr. Stremayer je bil rojen v Gradcu,
kjer je bil leta 1846 promoviran doktorjem
prava. Komaj 25 let star je bil leta 1848
izvoljen v nemški državni zbor v Franko-
brodu. Pozneje je služboval Stremayer v
Gradcu na višem sodišču. L. 1861 je bil iz-
voljen v štajerski deželni zbor. Leta 1868 je
prišel kakor ministerjalni svetnik v minister-
stvo za notranje stvari. Od leta 1870 do 1879
je bil Stremayer minister za uk in bogočastje.
Za njegovega ministerstva so bili leta 1874
izdani cerkveno-politični zakoni; hotel je
tudi posnemati Bismarka ter uprizoriti tudi
v Avstriji takozvani kulturni boj. Leta 1875
je bilo pod njim vstanovljeno v Carnovicah
v Bukovini nemško vseučilišče, v deželi, kjer
tvorijo Nemci le nekaj odstotkov prebival-
stva. Leta 1880 je bil Stremayer imenovan
predsednikom najvišjega sodišča in kasacij-
skega dvora. Leta 1889 je postal članom go-
spodarske zbornice. Leta 1899 je pa stopil v
pokoj kakor predsednik najvišjega sodišča.

Košček pravice in nemški pro- testi.

Nemci kar ne morejo več iz razburje-
nja. Nimajo ga več niti trenutka miru. E,
seveda. Če je kdo dobil mrvo pravice, ki
mu gre po človeškem in božjem zakonu, pa
se čutijo Nemci žaljene na svojih »pravicah«.
In potem so razburjeni, seveda, in kujejo
gromovite proteste. Tako res ne morejo priti
iz vznemirjenja.

Jugoslovani Avstrije ne morejo in ne
morejo priti do svojega vseučilišča. Vsi na-
pori, vse prošnje, vse zahteve, vse manfa-
stacije celokupnega naroda ostajajo brezuspe-
šne. V Gradcu, na Dunaju, ali v Inomostu pa
jih tudi ne vleče srce, ker se nikdo ne daja
rad zaničevati, zasramovati in potiskati v
sramotni položaj — brezpravnega, le toleri-
ranega, ki naj se tišči v kotu in se ne kaže
na beli dan. Zato so izlasti dijaki iz Istre in
Dalmacije siljeni iskati pot v Zagreb. Ali
oni ostajajo vendar avstrijski državljani z
vsemi pravicami avstrijskih državljanov!
Med te pravice pa spada menda tudi ta, da
smajo aspirirati na javne službe v avstrijski
državi. Ali ne le to. S pravico teh akade-
mične studije dovršivših mož je v tesni
zvezi tudi prevažno pravo vsega naroda na
jugu monarhije, pravo namreč, izvirajoče
iz obstojekih pozitivnih zakonov: da se mu
dajajo kakor javni funkcionarji lastni sinovi,
ki morejo občevariti žajim in ki ga — poznajo
z umom in srcem.

Stara zahteva, ki je bila že leta na
dnevnom redu, naj bi bile studije, dovršene
na vseučilišču v Zagrebu pripoznane tudi v
Avstriji. Dolga je bila borba za ta kosček
prava. Sedaj je izvojevana! Nemci pa se
čutijo žaljene v svojih namišljenih pravicah.
Zbirajo se dijaki v gromče proteste in gla-
šajo se nemški profesorji. Vodilni motiv v
nemških protestih je, da jim bodo dijaki z
vseučilišča v Zagrebu delali konkurenco in
jih odtiskali od služb. Kje, vprašamo?! V
Istri in Dalmaciji! Nu, da, saj se umejemo.
Dosedaj so importirali nemške uradnike v ti
pokrajini pod pretvezo, da ni družib, doma-
nih kompetentov. Sedaj se boje, da ta pre-
tveza polagoma odpade. Hinc illae lacri-
mae! Nemška gospôda naj nam vendar po-
vedo, po katerem pravu in zakonu jim gre
monopol do državnih služb tudi v krajih,
kjer niti ne morejo vspešno službovati in

vršiti svoje dolžnosti radi nesposobnosti v
jezikovnem pogledu?! Ia ko že nočejo na
vseučiliščih, ki so baje »nemška«, pri-
znovati našim akademikom ga prava in svo-
bode, in če nam dalje trdovratno odrekajo
lastne visoke šole, potem naj nam povedo
tudi: po katerem pravu in zakonu smo
mi Jugoslovani izključeni od visokošolskega
pouka? To je res klasično: Nemci se no-
čejo učiti našega jezika in ostajajo radi tega
nesposobni za vspešno službovanje v naših
krajih, a poleg vsega tega si vendar hočejo
konstruirati neko izključno pravico tudi do
državnih služb v naših provincijah. Nekaj,
kar bi bilo le nedopusten privilegij, zaht-
vajo za-se kakor sveto pravo. In če je kdo
dobil mrvo pravice, ki gre v navskrižje s
tem nedopustnim privilegijem, pa kriča in
pošilja v svet svoje nemške proteste.

Italijansko vseučiliščno vpra- šanje.

Torej vsa kaže, da ostene pri tem,
da bodo Italijani se svojimi aspiracijami na
polju visokega šolstva še nadalje morali
uživati gostoljubnost na nemških
tleh. Pravijo sicer, da bo bližnja uredba le
»provizorična«; ali če uvažujemo besede, ki
jih je govoril cesar delegatu Mauronerju, se
nam usiljuje misel, da bo ta »provizorij«
bržkone zelo dolgo trajal, ako Italijani ne
privolijo v rešitev tega vprašanja — izven
Trsta. Po taki rešitvi pa bi bila politika se-
danjega vodstva nepopravljivo havarirana z
ozirom na to, da je spravila ves svoj aparat
v delo ravno za Trst.

Z Dunaja javljajo, da se bodo predlogi
kolegija profesorjev vseučilišča v Inomostu
tako glasili, da se italijanski tečaji premeste
v posebno poslopje in da se tudi kolegij
profesorjev juridične fakultete razdeli v dva
kolegija: v nemški in italijanski. Poslednji
naj bi imel svojega lastnega dekana, ne pa
da bi užival popolno avtonomijo, nezavisno
od nemškega. Tako ne bi imel pravice do
promocij in bi bil v vseh akademskih stva-
reh splošnega značaja podrejen vseučiliščnemu
akademiknemu senatu, kateremu bi moral do-
pisovati v nemškem jeziku. Ta pro-
vizorij bi obstajal tako dolgo, dokler parla-
ment ne sklepa o vladnem predlogu za ital.
fakulteto v Roveretu. Minister za nauk da je
a priori odklonil predlog kolegija profesorjev
v Inomostu za definitivno rešanje italijan-
skega vseučiliškega vprašanja s pomočjo § 14.

To poslednje potrja le, kar smo rekli
gori: da se vladi ne mudi kaj posebno z
rešenjem tega vprašanja. Bržčas se tudi v tem
slučaju pokori volji Nemcev, ki so se že
oglasili z odločnim protestom proti de-
finitivnemu rešenju tega vprašanja
s pomočjo § 14. In zakaj da se branijo
Nemci proti takemu rešenju — to tudi vedo
že naši čitatelji. Ker se Nemci namreč boje,
da bi potem tudi Slovenci prišli z zahtevo,
naj se jim istim načinom vesteže na vseučili-
šču v Gradcu! Jasnó je torej, da nimajo
Italijani ni od vlade, ni od Nemcev pričako-
vati kako rešenje vseučiliškega vprašanja,
kakoršnjega si oni žale. Ugodno rešitev jim
more dati parlament. Soli Italijani res tako
naivni politiki, so li res tako glubi in slepi
za faktične odnose, da sa nadejajo ugodne
parlamentarne rešitve na kljubaj slovanskim
strankam in proti njihovim glasom?! Mi smo
vedno govorili Italijanom, da brez sporazum-
ljenja s Slovani ne pridejo do ugodne rešitve.
A ves dosednji razvoj tega vprašanja priča,
da smo jim prav govorili!

Drobne politične vesti.

Ministerska konferenca. —
Včeraj se je vršila zopet konferenca pri mi-
nistru za zunanje stvari grofu Goluchow-
skemu. Te konferenca sta se udeležila oba
ministerska predsednika dr. Koerber in grof
Tisza. Na konferenci so se razpravljala vpra-
šanja avstro-ogrsko-italijanske trgovinske po-
godbe.

Opozicijski novinarji »Ob-
zora«, »Hrvatskega Prava«, »Novega Srbo-
brana« in »Agramer Tagblatta« so se v
četrtak brzojavno potom obrnili na bana
Pejačevića v Karlove vane zaradi postopanja
s časniki v zadnjem času.

Bivši minister Nasi. Iz Kodanja
poročajo, da je tamošnja policija prejela iz
Rima vest, da se ubegli bivši italijanski
minister Nasi nabaja v Skandinaviji in sicer
v spremstvu nekega profesorja. Nasi je že
prej nekdanji obiskal Skandinavijo ter ima tam
baje prijateljskih zvez.

Kralj Edvard v Marjinih varih
na Češkem. Z Dunaja so sporočili, da pride
dne 11. avgusta t. l. angleški kralj Edvard
v Marjine vane, kjer ga baje obišče cesar
Fran Josip dne 30. avgusta. Kakor znano je
imel naš cesar potovati na Angleško v
obiske h kralju Edvardu. Nu, ta nakana se
ni izvršila. Kakor razlog se je navajala vi-
soka starost našega vladarja. Ni izključeno
pa, da je bil še kak drug razlog v na-
potje.

Srbski dijaki v Črnogori. —
Dne 28. t. m. dospe na Cetinje 50 srbskih
dijakov iz kraljestva, ki hočejo potovati po
Črnogori. Z njimi pojdeto srbski narodopi-
see dr. I. Gjorgjević in pesnik Milorad
Petrović.

Švicarski atašee pobegnili. Po-
begnil je z Dunaja atašee na švicarskem od-
poslaništvu dr. Bringolf. Zvršil je baje neke
goljufije. Bringolf je zapravlil težko enega
leta svoje premoženje v znesku pol milijona
frankov. Pred kratkem se je bil v Curihu
oženil ter izdal za svatbo 45.000 frankov in
v kratki dobi, kar je bival na Dunaju, je
zapravil 180.000 frankov. Izdana je sedaj
proti njemu tiralnica.

Mrtvi ostanki kralja Alek-
sandra. Iz Subotice na južnem Ogrskem,
kier biva neki bivši višji dvorni uradnik
pokojnega srbskega kralja Milana, se poroča,
da kani bivša kraljica Natalija ukreniti
shodne korake, da se jej izroče smrtni
ostanki njenega sina, umorjenega kralja Alek-
sandra. Natslija se hoče baje obrniti za po-
sredovanje na avstrijskega cesarja ter prositi
za dovoljenje, da sme pokopati pok. Alek-
sandra v samostanski cerkvi v Krušedolu v
Slavoniji, zraven smrtnih ostankov pokojnega
kralja Milana.

Novi guverner za Finsko. Iz
Petrograda poročajo, da je v četrtak imel
biti imenovan novi guverner za Finsko. Ka-
kor kandidati se imenujejo: grof Aleksej
Pavlovič Ignatiev, potem generala Suhomui-
lov in Juboljgov. Največ nade ima grof
Ignatiev, brat bivšega poslanika v Car'gradu,
ki bo nadaljeval politiko Bobrikova.

Dnevne novice.

Odvetniški izpit je napravil na tukaj-
šnjem višem deželnem sodišču odvetniški
kandidat gospod dr. Gjuro Črvar.
Čestitamo!

Razmere na tukajšnjem c. kr. fi-
nančnem ravnateljstvu. V št. 173 našega
lista probčili smo navadno vest, da odhaja
dosedanji podravstveni tukajšnje finančne di-
rekcije g. Artur Kuipfer — Nemec — ter
da je na njegovo mesto imenovan g. baron
Lemprueh — zopet Nemec. Mi nalašč nismo
hoteli dodati tej vesti nikakga komentarja,
ker smo bili radovedni, kakšno stalščo bodo
nasproti temu imenovanju zavzeli naši sode-
želeni v vseh treh primorskih deželah —
absolutno vladajoči Italijani.

Iz molčanja njih časnikov, kateri imajo
navadno polna usta vsakovrstnih pritožb
glede zapostavljanja Italijanov itd., če kak
Slovani vdobi kakšno si bodi mesto, moramo
priti do sklepa, da oni dobrovoljno prigibajo
vrat pod nemško nogo ter da se popolnoma
strinjajo z činjenico, da na tako važno mesto
sede zopet ptujec s čemur oni implicite pri-
znavajo, ali da nimajo nikakega prava do
tega mesta ali da nimajo za tako mesto spo-
sobne osebe.

Mi Slovani pa, ki tvorimo večino pre-
bivalstva v Primorju, protestiramo principi-
jelo proti temu, da je bil na tako važno
mesto postavljen tujec, ki ne pozna jezika
večine tukajšnjega prebivalstva, mi ne pri-
znavamo, da bi na taka mesta imeli pravico
izključno le Nemci in da za ista ne bi bilo
sposobnih domačih uradnikov ter upozoru-
emo naše poslance, naj ne opuste nobene
prilike, ne da bi najodločneje zahtevali
da vsaj eden od dveh ravnateljev pozna
jezik večine prebivalstva in naj nastoje, da
bodo domači Slovani v Primorju imeli vsaj
toliko pravice, kolikor si jih prisvajajo tujci
Nemci.

Pri tem označenju tega našega prin-
cipijelnega stalšča abstrahirali smo
popolnoma od vredne in razumne nepoznanja
slovenskega jezika za to mesto najsposobnejše
osebe g. barona Lemprueha.

Dasiravno ne vemo, dali je on nasproti
svojim predpostavljanim prevzel kakšno obvezo
z ozirom na učenje slovenskega jezika, vendar
pričakujemo od njega, da ne bo pustil, da
mine dolgo časa a da se ne bi priučil slo-

venskemu ali hrvaškemu jeziku in s tem storil svojo dolžnost nasproti večini prebivalstva mej katerim namerava služiti.

Spomenica tržaške občine. V četrtek je posebna deputacija obstoječa iz italijanskih državnih poslancev Rizzija, Mazorane in Pollesinija izročila ministrskemu predsedniku dr. Körberju spomenico tržaške občine glede mestnega gospodarstva. Ta spomenica je v zvezi z odgovorom, ki ga je dal dr. Körber na neko tozadevno interpelacijo posl. Prohatske v državnem zboru.

Ta spomenica dokazuje, da ima tržaška občina po odbitih pasivih čistega aktivnega premoženja 9.711.650 kron. Spomenica konstatira, da pride v Trstu na vsako osebo povprečno 54.02 kron občinskega premoženja, z ustanovnim premoženjem celo 85.17 kron, dočim pride na Dunaju poprečno le 47 kron na osebo.

Spomenica govori tudi o raznih troških in mestnih prikladah ter zaključuje, da so ta v Trstu manjše nego v drugih večjih mestih, akoravno tvori Trst z okolico tudi še posebno provincijo.

Odhaja vendar. Po svojem sovražstvu do Slovencev presuli okrajni glavar v Celovcu, baron Mac Nevin, pojde torej vendar v »zasluženi« pokoj z začetkom prihodnjega meseca. Kolikor je mož mogel škodovati našim rojakom na Koroškem, ovirati njihov razvoj ter jim grečiti življenje, je to storil vselej in povsod v največji meri. Pravi tip avstrijskega birokrata, ki ne more umeti duha časa in hoče vse kovati v verige stare birokratske tradicije iz onih dob, ko so menili, da sta trdna lesena klop in respektivna palica, najneizogibnejša instrumenta za dobro upravo. Sedaj vendar odhaja. In v tem je ravno tolažba, da Mac Nevin prihaja in odhaja. Nade je torej, da koroški Slovenci celovskega okraja pržive tudi naslednika Mac Nevinu, kajti na to stran se ne smemo udajati nikakim iluzijam: dokler bo dr. Körber — objektivno vladal na Dunaju, se nimamo Slovenci nadejati ničesar dobrega!

Škandal prve vrste se je pripetil te dni na postaji na Prevaljah (na Koroškem). Neki potnik je zahteval v slovenskem jeziku potni listek, a poslušajoči uradnik je smatral to za — provokacijo! Kajti zarohnel je nad potnikom: Wollen sie mich provozieren?! Niti kajige za pritožbo ni mogel dobiti potnik in je moral vstopiti brez voznega listka in plačati kazen za to!! Ko je namreč vlak odhajal, je surovež še posebno zabijeval sprevočniku, naj kazni onega, ki nima karte! Nekateri gospodje, ki so bili navzoči, so pr-govarjali takemu postopanju in so se potegnili za pravice dostojnega potnika. Toda slabo so našeteli tudi oni. Tudi nasproti njim se je vedel skrajno surovo.

Če torej na železnicih, ki tečejo po slovenski zemlji in ki vlečejo lepih dobičkov od našega ljudstva to ljudstvo po slovenski zahteva vozni listek, smatrajo to železniški uradniki, za — provokacijo, žaljenje radi katerega si prisvajajo pravico do posvajanja in šikaniranja slovenskih potnikov. To je škandal prve vrste!

Okrajna učiteljska konferenca slovenskega učiteljstva tržaškega. (Nadaljevanje.)

G. predsednik je na to dal besedo č. gospodu Usmarju, katehetu v Rojanu, ki je menil:

Pred vsem se smatram dolžnim, da se iskreno zahvalim šolskemu nadzorniku-predsedniku in g. podpredsedniku Valentiju, da sta blagotno omenila moj list: »Družinski prijatelj«. K zahvali za priznanje, ki je nudila za boren moj listič, dodajam, da se nimata bati da bi se listič menjal v svoji vnanji obliki, ampak ostane slovenskim družinam na Primorskem dober prijatelj ter jih bo dobival tudi z beletističnim čitvom. To smer obranim tudi nadalje. Moj list bo se baval tudi s pedagogiko, zato ga smemo priporočiti šolski mladini. Ob času svojega službovanja izkušam kolikor možno ustreči otrokom s tem da jim nudim kratkočasnega berila in nudim na razpolago svojo domačo biblioteko.

Z navdušenjem vprejemam in pozdravljam danes idejo onih ki so za kožižnjo mladino v prid. Duhovalniki pojdemo drage volje na roko v to svrbo. Z dovoljenjem predsednikovim izpregovorim zopet o vprašanju, ki je bilo že v začetku leta na redu — vprašanja, ki je sedaj zaspalo, zastarelo — vprašanje, glede skupne šolske maše ob nedeljah.

Ne silim cenj. učiteljstva k ničemu; samo predlagam. Nam duhovnikom ni znano, v kakem stadiju je vprašanje glede šolske

maše. Omenjam ga le, ker je eminentno važno. Postavljam se le na stališče pedagoga pred čestitim učiteljstvom. Moje in mojih tovarišev želja temelji na razlogih: da je učitelju-duhovniku v dolžnost vzgajati otroke in da spoštovanje otrok do učitelja bolj raste ako vidijo v osebi učiteljevi neko višjo moč, ki jih vodi k Bogu. V zaključek ponavljam le svojo željo, da, ako se vprašanje poživlji, ako slavni magistrat po pritisku škofijskega ordinarijata sproži zopet vprašanje glede skupne maše z učiteljstvom na čelu — naj učiteljstvo podpira, ne pa ovira ta sklep.

G. predsednik je priporočil, da bi se o tem ne debatiralo, ker ni na dnevnem redu in izbrano učiteljstvo se je pokazalo pokorno gospodu predsedniku. Toda na tem mestu hočemo biti iskreni do č. gospoda predlagatelja in mu razodeči, da se ne strinjamo z željo njegovo in da se udamo, čeprav nezadovoljni le v slučaju, ako nas slavni magistrat prisili v to.

(Pride še.)

Za semenj v »Nižnjem Novgorodu« za 3. julija so podarili sledeče:

G. Roža dr. Gregorinova (škaflo kolačev, 1 steklenico slivovke, 4 škatle igrač, 1 pripravo za kodranje las, 2 namizni solnici, 6 podstavkov za jajca ter 2 emailirane lonce in 3 kozice. g. Lenček 4 butilke finega vina, g. Zafred 3 ducate batistinih rut, gđ. Bonač Franjica in Pahor Marija 1 šatulo za šivanje in namizni prt iz voščenega platna.

Neimenovane rodoljubke iz okolice zreale, šatulo za dragulje in blazino za brisanje peres, ga. Marija dr. Pretnerjeva 5 kron, ga. Katy Zora 4 K ga. M. D. 2 K.

Zavedno naše dekle (gđ. M. Žitnik) porcelanato gos in album za razglednice z verzij:

Slovenke rojene

Ljubimo svoj rod

Mladenke in ženke

Podpirajmo ga.

Učimo mladino storiti tako

In boljša bodočnost zasijala nam bo.

Živele! Rodoljubke posnemajte jih!

Tržaška skupina društva avstrijskih železniških uradnikov priredi dne 3. julija izlet v Cattanovo z brzovoznim parnikom »Petka«. Na parniku in na lieu mesta bo svirala godba polka št. 47. Odhod iz Trsta (Molo Giuseppeina) ob 2. uri popoldne. Povratek v Trst ob 11. uri 30 minut zvečer.

Obletnica. Pevsko društvo »Kolo« priredi dne 24. julija t. l. svojo običajno obletnico razvita društvene zastave in sicer na vrtu »Narodnega doma« pri sv. Ivanu.

Tržaško izobraževalno društvo naznana svojim cenjenim členom, da v nedeljo, 26. junija t. l. zaključijo šolo (I. tečaj) z javno skušnjo ob navadni uri. Po skušnji obdaritev pridanih učencev. Učenci naj se zberejo ob 3 uri v šolski sobi, ulica Torrebianca 16. Pričakujemo, da bo vsaj društveni odbor polnštevilčen prisostvoval skušnji.

Načelnistvo.

Za dolinarjev spomenik je daroval g. Jos Gračelj 1 K.

Telefonske govorilnice v Nabrežini, na Proseku in v sv. Križu. C. k. poštno in brzojavno ravnateljstvo nam javlja:

Dne 25. junija t. l. odpro se na c. kr. poštah in brzojavnih uradih Nabrežina 1 in Nabrežina 2, dalje na c. kr. poštah uradih na Proseku in v Sv. Križu javne telefonske govorilnice in na poslednjih dveh uradih brzojavne postaje s telefonskim obratom in omejeno dnevno službo v zvezi s tržaškimi državnimi telefonskim omrežjem.

Pristojbina za govorjenje v lokalnem prometu, trajajoče 3 minute znaša 20 stot. Pristojbine v interurbanem prometu razvideti je iz zaznamka naročnikov tržaškega telefonskega omrežja. Uradne ure [prej imenovanih] štirih telefonskih govorilnic so iste kakor za poštno službo.

Ceneje meso v Ljubljani. S 1. julijem se baje znižajo v Ljubljani cene mesa za 16 stot. na kilogram.

Štrajk zidarjev traja še vedno. Predsinočnim se je vršilo posvetovanje mej stavnimi podjetniki. V tem posvetovanju se je sporočilo, da so posamezni podjetniki izdali zidarjem in podajajem pisano izjavo, da podjetniki ne nameravajo spreminiti nobenega pogoja pogodbe iz dne 15. junja 1902. in torej niti onih glede delavnega urnika in mezd. Konsorcij je sklenil oficijelno potrditi veljavnost teh izjav, a to le v slučaju da se zidarji tekom tega tedna povrnejo na delo.

Včeraj predpoludne ob 10. uri se je vršil napovedani šhod štrajkovcev v gledišču

Politeama Rossetti. Na tem shodu je bilo sklenjeno, da se zidarji ne povrnejo na delo, dokler ne bo popolnega sporazumljenja mej delodajalci in odborom delavcev.

Včeraj v jutro so se povrnil na delo — in sicer valed odredbe odbora delavcev — oni zidarji, ki imajo delo v mestni bolnišnici.

Hrenoviški občinski tajnik se je ustrellil. Dne 21. t. m. ob 7. uri zjutraj so našli pri Sevnici ob bregu Save smrtno ranjenega občinskega tajnika iz Hrenovca na Notranjskem, Ivana Žgurja. Izpalil si je v čelo dva hitea iz revolverja. Ko so ga našli, je bil še živ. Urok samomoru ni znan.

V logaškem okraju na Notranjskem kažeta letos seno in sadje lepo. Košnja še ni pričela. Koder niso sadnega drevja zajeli objedli, je isto dobro obrodilo.

Pokvarjen tobak. Od raznih strani nam prihajajo pritožbe o vrsti tobaka, ki ga prodaja že dalj časa c. k. erar. Omoti po 16 stotink so kakor smo se tudi sami prapričali — naravnost nerabljivi, ker je tobak kakor gajil. Isto je z zavitki »Sport«, ki prihajajo iz tobačne tovarne v Rovinju. Še celo oni po 34 stotink omot, ni vedno najbolji.

V interesu konsumentov, kakor tudi v interesu državnega erarja je želeti, da poklicani činitelji ukrenejo potrebno, da se ta nedostatek odpravi.

Porotno sodišče.

Včeraj je nadaljevala razprava proti Mariji D' Amico. Pradsinočnim so bile zaslišane priče Ivana Cerkvenik, Pia Rivolt in njen soprog Ivan Rivolt, s katerimi je skupaj v enem stanovanju stanovala družina D' Amico; Nikolaj Bonamia, ki je prenočeval pri družini D' Amico v kuhinji; stražar Rudolf Zeai, ki je toženko aretoval; redarstveni nadzornik Anton Klarič, ki je šel prvi na lice mesta; policijski kancelist Matej Funderle, ki je prvi zaslišal toženko; redarstveni nadzornik Henrik Knappfelz, ki je poizvedoval o stvari. Na predlog branitelja so bile zaslišane priče Matilda Pontoni, ki je nekdaj stanovala skupaj z družino D' Amico; Ida Rossi, katero je bil pokojni Anton D' Amico skušal oskruniti kakor 9-letno deklico, ter Amalia Zanetovič, teta prejšnje. Zatem je bilo prečitano veliko število pisanih pričanj in raznih listin. Slednjič sta bila zaslišana še zdravniška izvedenca, ki sta izjavila, da je izključeno, da bi bila toženka počela zločin nevede in v dušnej otemelosti. Toženka je izvršila zločin, vede kaj dela. A misel na zločin, ki se je isti hip rodila v njej, se je bliskovo, v istem hipu tudi spremenila v dejanje.

V včerajšnjem nadaljevanju razprave je sodišče najprej stavilo porotnikom 4 vprašanja: 1. da li je toženka kriva zločina umorstva, 2. da li je kriva zločina ubojstva, 3. da li je kriva pregreška življenju nevarnih dejanj — in 4. — na predlog branitelja — da li je toženka — v slučaju pritrditve enemu gorajih — treh vprašanj — izvršila zločin v dušnem razburjenju.

Na to je govoril zastopnik državnega pravdnistva, kateri je trdil, da, akoravno je bil pokojni D' Amico jako hudoben soprog in oče, jako pokvarjen, degeneriran človek, vendar je toženka Marija D' Amico storila kaznjivo dejanje vzešči mu življenje.

Branitelj je pa opisoval vse muke, ki jih je pretrpela toženka pri svojem soprogu. Zastopnik državnega pravdnistva da se je zmotil, ko je dejal, da je bil pokojni D' Amico »srijen človek«, kajti D' Amico sploh ni bil človek, marveč živina, da, še manje, nego živina, kajti živina ne trpičji svojega zaroda, kakor je to delal D' Amico.

Porotniki so pritrtili soglasno 1. in 4. vprašanju, da je namreč Marija D' Amico zakrivila zločin umorstva, a da je to storila v hudem dušnem razburjenju.

Na podlagi tega pravoreka je sodišče Marijo D' Amico oprostilo obtožbe.

Trgovina.

Borna poročila dne 24. junija.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.— 19.04, angleške lire K —, do —, London krakek termia K 239.30 — 239.70 Francija K 95.— 95.15, Italija K 95.05 — 95.20 italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.25 — 117.45, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.10 — 99.30, ogrska krona renta K 97.10 — 97.35, italijanska renta K 101.50 — 102.—, kreditne akcije K 643.— — 645.—, državne železnice K 635.— — 637.—, Lombardi K 79.— 80.—, Lloydove akcije K 637.— 677.—, Srečke: Tisa K 320.— 326.—, Kredit K 463.— do 475.—, Bodenredit 1880 K 297.— 306.—, Bodenredit 1889 K 290.— 297.—, Turške K 123.— do 130.— Srbske —, do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	99.75	99.80
» » v srebru	99.75	99.80
Avstrijska renta v zlatu	118.05	117.85
» » v kronah 4%	99.30	99.30
Avst. investicijska renta 3 1/2 %	90.75	90.75
Ogrska renta v zlatu 4%	118.05	118.05
» » v kronah 4%	97.15	97.15
» » renta 3 1/2 %	88.75	88.90
Akcije nacionalne banke	1615.—	1615.—
Kreditne akcije	644.75	642.30
London, 10 Lstr.	239.25	239.25 1/2
100 državnih mark	117.27 1/2	117.27 1/2
20 mark	23.46	23.45
20 frankov	19.—	19.—
10 ital. lir	95.05	95.—
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francoska renta 97.82 5%, italijanska renta 104.15, španski exterior 87.95 akcije otomanske banke 588.—.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi — unificirana turška renta 86.15 menjice na London 251.90, avstrijska zlata renta 101.70 ogrska 4% zlata renta 101.70, Landerbank — turške srečke 123.75, parizka banka 11.61, italijanske meridionalne akcije —, akcije Rio Tinto 13.21. Vzdržana.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 90 3/4, Lombardi 3 1/4, srebro 25 1/2, španska renta 87 1/2, italijanska renta 103 1/4, tržni diskont 2 1/4, menjice na Dunaju —, dohodki banke —, izplačila banke —, Trdna.

Tržna poročila 24. junija.

Budimpešta. Pšenica za oktober 8.93 do 8.94, Rž za oktober 6.70 do 6.71. Oves za oktober 6.08 do 6.09 Koruza za julij 5.17 do 5.18, za avgust 5.31 do 5.32.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje omejeno, mirno — Prodaja 23.000 meterskih stot., nespremenjeno. Druga žita nespremenjeno. Vreme: slabo.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 40.25 frk, za sept. 41.—. Vzdržano.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za julij 33 1/4, za september 33 1/4, za dec. 34 1/4, za marec 35 1/4, vzdrž. — Kava Rio navadna loco 33—36, navadna realna 37—39, navadna dobra 40—42.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za junij 18.35, za julij 18.45, za sept. 18.55, za oktober 19.—, za dec. 19.05, za marec 19.40. Stalno. Vreme: oblačno

London. Sladkor iz repe surov 9 1/2 Sh Java 10 1/2 Sh. Stalno.

Sladkor tuzemski. Centrifugalpille, promptno K 66.50 do 68.00, za september K —, do —, marec-avg. 66.50 do 68.—, Concassé in Melaspilé promptno K 68.30 do 69.30, za sept. K —, do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave, vzdržano 5 stotink znižanja, 5 stot. zvišanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 14.55, rž za julij 14.—, za julij-avgust 13.85, za september-december 13.75 (stalno). — Pšenica za tekoči mesec 19.80, za julij 19.65, za julij-avgust 19.65, za september-december 19.85 (mirno). — Moka za tekoči mesec 27.20 za julij 27.20, za julij-avg. 27.30 za september-december 27.10 (mirno). Repično olje za tekoči mesec 47.50, za julij 47.75, za julij-avg. 47.75, za sept.-december 48.50 (stalno.) Spirit za tekoči mesec 43.—, za julij 42.75 za julij-avg. 42.25, za sept.-december 36.75 (mirno). Sladkor surov 88° usn nov 24 1/4 — 24 1/2 (mirno), bel za tekoči mesec 27 3/4, za julij 27 3/4, za julij-avgust 27 3/4, za okt.-jan. 29, (mirno), rafiniran 60 1/2 — 61 Vreme: jasno.

Ljudje vseh stanov

se zamorejo brez prometne glavnice dobro lu trajajoča preslužiti ali kot postranski zaslužek pomnožiti svoje dohodke (na dan 15—20 kron). Novi patentovani predmeti, ki so jako v rabi. V vsaki vasi ali okraju eden samoprodajalec. (Blago je prosto carine). Zahtevajte brezplačen prospekt. Paul Lambert, Altesa Westfalen.

Gospodarsko i konsumno društvo

Cres - (Kvarnerski otok) - Cres Prodaja po K 100.— hehtoliter svoje izvrstno domače, naravno namizno

maslinsko olje.

Na zahtevo se pošilja vzorce.

Tovarna pohštva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52. A. —

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Resario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tud po posebnih načrtih.

Dustrovan cenik brezplačno in franco.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

za otroke in odraslene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakov in napisih.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.

Najnižje konkurenčne cene.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 29.217.694.46 K Izplačana odškodnine: 78.324.623.17 K
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine pr požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podpore v narodne in občnokoristne namene.

Svoji k svojim! **Svoji k svojim!**
Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb
z jamstveno glavnico **500.000** kron
in temeljno glavnico **200.000** kron

sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Ista posreduje za svoje zavarovance posojila na nepremičnine pri prvih denarnih zavodih. Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

GLAVNO POVERJENISTVO za TRST, ISTRO in GORIŠKO je v Trstu, ulica Miramar 11. Okrajna poverjenišva ima zadruga po celem Primorskem.

Priznано najboljšie
Oljnate barve
zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah
Adolf Hauptmann v Ljubljani
prva tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki se dobé brezplačno.

Trgovina z manufakturnim blagom
Barriera vecchia 11. - **ANTON SANZIN** - Barriera vecchia 11.
Bogata zaloga perila, snovij za ženske, perkala, cefirja, satena in batiste v zjamčenih barvah ter novih narisih na izbero.
Srajce bele ali barvane za moške, velik izbor zapestnikov in kravat.
Modrci in drobnarije ter izdelki za delavce.
Vse po jako ugodnih cenah.

IVAN SCHINDLER Dunaj III/1
pošilja že veliko let dobro znane
stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe, mlinske za sadje in grozdje, stiskalnice za olje in grozdje, škropilnice za trte, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitlje, trijerje, čiščilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamo, stroje za ribanje repe, mlinske za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, železne cevi, vodovode itd. itd.

od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah

ravno tako vse priprave za kletarstvo, sesalke za vino, medene pipe, gumijeve ploče, konopljene in gumijeve cevi, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje spda vode in penecih v vin, mlinske za dišavo, kavo itd., stroje za delanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, stebarske tehtnice, decimalne tehtnice železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestavov, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, sedlarje, pleskarje svinčene cevi itd. itd.

vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke
Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko. — Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.
Prekupci in agenti se iščejo.
Piše se naj naravnost: **Ivan Schindler, Dunaj III. Erdbergstrasse 12.**

Svoji k svojim!
M. Stoppar v Trstu
ulica S. Giacomo 7 (Corso)
priporoča svojo novo
preurejeno pekarno in sladličarno
Za birmo: kolače, slačice vsake vrste in sveže.
Tu- in inozemska vina v buteljkah.
Vse naročbe franko na dom. Pijače v ledu.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Podružnica v Celovcu.
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obveznic, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promete izdaja k vsakomu šrobanju.

Polno vplačani akcijski kapital **K 1.000.000**
Zamenjava in eskomptuje
izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavčije.
Eskompt in inkasno menic.

Daje predjume na vred. papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Borva naročila.

Denarne vloge vsprejema
v tekočem računu ali na višnje knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.

FRAN KALASCH
Ulica Arcata 9 (vogal ul. Sapone).
Zaloga izgotovljenih oblek
za moške in dečke.
Velik izbor hlač za delavce.
Jako ugodne cene.
Ulica Arcata 9 (vogal ul. Sapone).
FRAN KALASCH

V oblastveno dovoljeni šoli za
izpite vojaških prostovoljcev
se je ustanovil
brzi oddelek, da se omogoči položiti ta važen izpit že
21. septembra t. l. Pojasnila daje
VODSTVO, ul. Ponterosso 9.

Planinsko zdravilišče in žvepljene kopelji „Ladis“ (stacija Landeck na Tirolskem); jako romantične, prijetno in komfortabel; izvrstna penzija od K 4.— naprej.
Prospekti zastoj od zdraviliščne uprave.

Ivan Bellemo
kolar in sedlar v Kopru
priporoča sl. občinstvu svojo delavnico za izdelavanje kolarsko sedlarskega dela, naprvo novih kočij; istodobno popravlja vsako delo te stroke po najnižji ceni.

Zlatař
Dragotin Vekjet
(C. Vecchiet).
TRST. — Corso št. 47. — TRST.
Priporoča svojo na novo otvoreno prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur.
Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.
Kupuje staro zlato in srebro.
Cene zmerne.

Marija vdova Čokeč
priporoča svojo dobro založeno prodajalnico
kuhinjskih posod
po nizkih cenah.
Piazza Ponterosso št. 7.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
vpisana zadruga z neomejenim jamstvom.
v Gorici
Gospodska ulica hšt. 7., II. nadstr.
v lastni hiši.
Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega že tudi na član društva in se obrestujejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.
Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjce po 6 % in na vkupitbe po 5 1/2 %
Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.
Stanje hranilnih vlog leta 1902. Kron 1.479.000
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Zaloga
izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)
Pive
v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi
Kvasa
iz tovarne **Bratov Reininghaus**
Steinfeld pri Gradcu.
Zaloga **Mattonijeve Giesshübler**
vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah
pri
ANTONU DEJAK junior
TRST
V, a degli Artisti šte. 17